

ЕУ подржава снажни ангажман САД. Европа очекује почетак преговора без обзира на оставку Сејдијуа

Косово не може у СЕ и ОЕБС

Брисел – Европска унија подржава снажно ангажовање САД у припреми и реализацији дијалога о Косову, а договор о конкретној подели улога у том процесу једна је од тема којом су се јуче у Вашингтону бавиле Кетрин Ештон, шеф европске дипломатије, и Хилари Клинтон, амерички државни секретар, потврдили су за „Политику” извори из Савета ЕУ у Бриселу. Упоредо трају и консултације са Београдом и Приштином о дневном реду предстојећег дијалога који ће укључити и Уједињене нације, али водећу улогу у организацији разговора имаће Брисел, како је и предвиђено заједничком резолуцијом о Косову која је недавно усвојена у УН на предлог Србије и свих 27 чланица ЕУ.

Према нашим изворима, Европска унија очекује од косовског руководства да покаже политичко лидерство и упркос оставци председника Фатмира Сејдијуа ступи у разговоре са Београдом што пре. Међутим, ствари би могле да крену и другачијим током уколико институционална криза у Приштини буде довела до нових општих избора. У том случају почетак дијалога би каснио, вероватно неколико месеци.

Неутрална позиција ЕУ према независности Косова наводно је још један разлог због којег се Приштини не жури да започне дијалог, јер није извесно шта може да добије ступањем у преговоре са Београдом. Због тога што независност Косова није призната у пет држава чланица ЕУ, Приштина не може да започне разговоре са Бриселом на институционалном нивоу, нити да добије студију изводљивости која је предуслов за евроинтеграције. Без студије нема ни Споразума о стабилизацији и придруживању који се потписује са свим државама ЕУ. Такође, Приштина није добила мапу пута за визну либерализацију, иако је било наговештаја да би тај процес (за који није неопходан консензус ЕУ) требало да буде започет овог септембра.

Оно чему би могло да се нада косовско руководство у блиској будућности јесте учешће у неким од међународних организација и форума, као што је Цефта. Према уговору о слободној трговини у југоисточној Европи (Цефта) који је у име Косова потписао Унмик, предвиђено је да тржиште читавог региона буде јединствено и да послужи као својеврсна припрема његовим потписницама за излазак на европско тржиште. Према својевременој изјави Јежија Бузека, председавајућег Европског парламента, „учешће у Цефти је предуслов за европске интеграције”.

Када је реч о евентуалном чланству Приштине у Савету Европе (није исто што и Савет ЕУ), што је наводно намера косовских власти, предуслови за то не постоје, јер Косово није чланица УН. Други предуслов је да пријем нове чланице подржи двотрећинска већина. Чланство Косова у Организацији за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) такође је на дугачком штапу, јер чланице ОЕБС-а, укључујући Србију, али и Русију, имају право вета на пријем нових чланова, а чланови могу постати само државе, а не и територије.

Истовремено, Брисел од Србије очекује „конструктиван и отворен” приступ дијалогу и „прихватање реалности на терену”. Овдашњи упућени извори верују да то значи и прихватање реалности да је север Косова под управом Београда. Иако Вашингтон и већина држава ЕУ инсистира на томе да је статус Косова „затворена књига” и да је касно за оспоравање косовске независности и нове територијалне поделе, нико не искључује да ће север остати под фактичком управом Србије.

Премда још није познато када, на којем нивоу и уз чије све посредовање ће Београд и Приштина водити дијалог, очигледна је намера ЕУ да услови напредак обе стране у евроинтеграцијама – напретком у међусобном дијалогу, што подразумева и многе компромисе.

Владимир Јокановић

(Политика)